

EHDOTUS HUNAJASTA ANNETTAVAKSI MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN ASETUKSEKSI

Lainsäädännön muutostarpeet

Hunajan koostumuksesta ja merkinnöistä säädetään hunajasta annetulla neuvoston direktiivillä 2001/110/EY. Direktiivi on pantu kansallisesti täytäntöön hunajasta annetulla kauppaja- ja teollisuusministeriön asetuksella (447/2003).

EU-tuomioistuin antoi syyskuussa 2011 tuomion (asia C-442/2009), jonka mukaan hunajassa olevaa siitepölyä voidaan pitää elintarvikkeiden pakkausmerkintädirektiivin 2000/13/EY (sittemmin korvattu elintarviketietoasetuksella (EU) N:o 1169/2011) tarkoittamana ainesosana. Tuomioistuin katsoi, että siitepölyn esiintyminen hunajassa on pääasiassa seurausta mehiläishoitajan toiminnasta, kun hunajaa lingotaan sen keruun yhteydessä. Tuomion seurauksena hunajan sisältämään siitepölyyn sovellettaisiin pakkausmerkintädirektiivin säännöksiä ainesosien ilmoittamisesta. Hunajaan sovellettaisiin myös GMO-asetuksen (EY) N:o 1829/2003 mukaisia merkintävelvoitteita ja tahattoman kontaminaation kynnyksarvo 0,9 % määriteltäisiin siitepölystä.

Komissio antoi syksyllä 2012 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi hunajasta annetun neuvoston direktiivin 2001/110/EY muuttamisesta. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/63/EU hunajadirektiivin muuttamisesta annettiin toukokuussa 2014 ja sitä aletaan soveltaa 24.6.2015. Direktiivillä 2014/63/EU täsmennetään siitepölyn asemaa hunajan luonnollisena osatekijänä, jota ei pidetä elintarviketietoasetuksen (EU) N:o 1169/2011 tarkoittamana ainesosana. Siitepölyä ei näin ollen tarvitse ilmoittaa hunajan ainesosaluettelossa. Muutos ei vaikuta GMO-asetuksen (EY) N:o 1829/2003 soveltamiseen muuntogeenistä siitepölyä sisältävään hunajaan siltä osin kuin on kyse turvallisuuden arvioinnista ja hyväksymismenettelystä. GMO-asetuksen mukaan hunajan sisältämää GM-siitepölyä ei tarvitse ilmoittaa hunajan merkinnöissä, jos GM-siitepölyn osuus on enintään 0,9 % hunajasta ja jos sen esiintyminen hunajassa on satunnaista tai se ei ole teknisesti vältettävissä.

Hunajadirektiivin muutoksesta johtuvat muutostarpeet kansalliseen säädökseen ovat hyvin vähäisiä. Kansallinen säädös (kauppaja- ja teollisuusministeriön asetus) on kuitenkin perusteltua tässä yhteydessä antaa kokonaan uutena maa- ja metsätalousministeriön asetuksena. Siitepölyn statusta koskeva uusi säännös on asetusehdotuksen 3 §:n 2 momentissa. Muilta osin asetus vastaa nykyistä asetusta.

Asetusehdotuksen sisältö

1 § Asetuksen tarkoitus: Asetuksella pannaan kansallisesti täytäntöön neuvoston direktiivi 2001/110/EY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/63/EU.

2 § Soveltamisala: Asetusehdotuksen soveltamisala vastaa voimassa olevan lainsäädännön soveltamisalaa.

3 § Tuotteiden koostumusta koskevat vaatimukset: Tuotteiden koostumusta koskevat vaatimukset vastaavat lähtökohtaisesti voimassa olevan lainsäädännön vaatimuksia. Pykälän toisessa momentissa täsmennetään direktiivin 2014/63/EU edellyttämällä tavalla hunajassa olevan siitepölyn statusta. Siitepöly on hunajalle ominainen luonnollinen osatekijä, jota ei pidetä tämän asetuksen liitteessä I määriteltyjen tuotteiden ainesosana elintarviketietoasetuksen (EU) N:o 1169/2011 2 artiklan 2 kohdan f alakohdassa tarkoitettulla tavalla. Siitepölyä ei näin ollen tarvitse ilmoittaa hunajan ainesosaluettelossa.

4 § Tuotteen nimi

5 § Muut pakkausmerkinnät

Säännökset vastaavat voimassa olevan lainsäädännön vaatimuksia.

Hunajan antamiseen alle 1-vuotiaille lapsille voi liittyä botulismivaara. Imeväisbotulisman vakavan luonteen vuoksi Elintarvikevirasto antoi vuonna 2001 valvontaohjeen, jossa suositeltiin hunajapakkauksiin seuraavaa varoitusmerkintää ”Varoitus: Ei alle yksivuotiaille lapsille”. Vaikka direktiivi 2001/110/EY ei sitä edellyttänyt, kauppa- ja teollisuusministeriön asetukseen (447/2003) sisällytettiin säännös, jonka mukaan hunajan vähittäismyyntipakkauksissa on oltava maininta siitä, että hunajaa ei saa antaa alle 1-vuotiaille lapsille. Vastaava säännös on tämän maa- ja metsätalousministeriön asetuksen 5 §:n 2 momentissa.

Liite 1: Tuotteiden nimet ja määritelmät

Liite 2: Hunajan koostumusta koskevat vaatimukset

Liitteet vastaavat voimassa olevan lainsäädännön vastaavia liitteitä.

6 §: Voimaantulo: Asetus esitetään tulevaksi voimaan 24.6.2015 kuten direktiivi 2014/62/EU edellyttää. Ennen mainittua ajankohtaa valmistetut ja pakatut tuotteet saadaan myydä loppuun edellyttäen, että ne täyttävät ennen tämän asetuksen voimaantuloa voimassa olleet vaatimukset.

Asetusehdotuksen valmistelu

Asetusehdotus on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä virkatyönä. Valmistelun aikana on kuultu ministeriön yhteydessä toimivan ruokapolitiikan neuvottelukunnan alaisen elintarvikelainsäädännön ja -valvonnan jaoston tuotekohtaisia säädöksiä käsittelevää asiantuntijaryhmää. Tässä ryhmässä ovat edustettuina seuraavat tahot: Elintarviketurvallisuusvirasto Evira, Tullilaboratorio, Elintarviketeollisuusliitto, Maidonjalostajien ja meijeritukkukauppioiden liitto sekä Päivittäistavarakauppa. Lisäksi on kuultu hunaja-alan toimijoita. Millään taholla ei ollut huomauttamista asetusehdotuksen osalta.